

Tovább romlott a korrupciós helyzet Magyarországon

Sajtóközlemény

Budapest, 2021. január 25.

Idén 27. alkalommal készítette el a világ legátfogóbb korrupciós felmérését, a Korrupció Érzékelési Indexet (Corruption Perceptions Index – CPI) a Transparency International Berlinben működő központja. Magyarország a 2020-as eredményén 1 pontot rontva 43 pontos eredményt ért, és ezzel a teljesítménnyel – az egy évvel korábbihoz képest négy pozícióval lejjebb – a 73. helyen végzett az összesen 180 országot vizsgáló világrangsorban. Hazánk így az utolsóelőtti helyen áll az Európai Unión belül, és csak Bulgáriát előzi meg. A Transparency International Magyarország a friss eredmények bemutatásával egy időben tette közzé a Fekete Könyv második kötetét, amely az elmúlt négy esztendő legsúlyosabb korrupciós eseteit mutatja be, és átfogóan értékeli a magyarországi korrupciós helyzetet.

Tovább romlott a magyarországi korrupciós helyzet a Transparency International (TI) berlini központja által közölt Korrupció Érzékelési Index (Corruption Perceptions Index – CPI) legfrissebb, 2021-es eredményei alapján. Míg 2020-ban 44 pontos eredménnyel a 69. helyen végzett Magyarország a 0 ponttól (a leginkább korrump ország) 100 pontig (a korrupcióval legkevésbé fertőzött ország) terjedő skálán, addig 2021-ben 1 pontot és 4 helyezést rontva 43 pontot ért el, és ezzel a 73. helyen végzett.

Magyarország utolsó előtti az EU-ban

Az Európai Unióban Magyarország csak Bulgáriát előzte meg, és az utolsóelőtti, 26. helyen végzett. A régiós országokhoz képest is tovább folytatódott Magyarország leszakadása. Az elmúlt tíz évben a 11 közép- és kelet-európai uniós ország között Magyarország pontszáma esett a legnagyobbat (12-öt), miközben Észtország és Lettország teljesített a legjobban, 10-10 pontos növekménnyel. A visegrádi országok közül tavaly Szlovákia 9, Csehország 11, míg Lengyelország 13 ponttal kapott jobb értékelést, mint Magyarország.

A Transparency International Magyarország (TI Magyarország) most elkészített jelentésében megállapítja: hazánk tíz évvel ezelőtt 55 ponttal az akkor vizsgált 176 ország közül a CPI-rangsor 46. helyezését szerezte meg, így Magyarország egy évtized alatt 12 ponttal és 27 helyezéssel esett vissza a korrupciós világrangsorban.

Globális TI-elnök: az emberi jogok megsértése korrupcióhoz vezet

A világranglista élbolyában hosszú évek óta gazdag és – Szingapúrt, mint felvilágosult autokráciát leszámítva – a demokratikus és jogállami normákat maximálisan tiszteletben tartó országok állnak. 2021-ben az egyaránt 88 pontos Dánia, Finnország és Új-Zéland holtversenyben osztoztak a korrupciós lista első helyén, utánuk következik Norvégia, Svédország és Szingapúr (85-85 ponttal).

A Transparency International berlini központja a felmérés kapcsán arra hívta fel a figyelmet, hogy azok az országok, amelyek nem védik az alapvető szabadságjogokat, a korrupció visszaszorításában is kudarcot vallanak. A szervezet kiemeli: az emberi jogok és a jogállami értékek tisztelete nélkül nem lehet sikerre vinni a korrupció elleni küzdelmet. „Az autoriter rezsimek megszállják a hatalmukat korlátozni hivatott intézményeket és a korrupció elleni küzdelmet a pillanatnyi politikai érdekeiknek rendelik alá” – hangsúlyozta Delia Ferreira Rubio, a TI globális elnöke, hozzátéve, hogy „a korrupció megfékezése kizárólag a polgárok szabadságát védelmező társadalmakban lehet sikeres”.

A közhatalom megszállásáról ír a TI Magyarország által közzétett Fekete Könyv

A TI Magyarország, négy évvel a [Fekete Könyv](#) címet viselő korrupciós annales megjelenését követően, elkészítette a Fekete Könyv második kötetét. A 180 oldalas kiadvány a hazai korrupciós helyzetről – a jogállami rombolásról, a korrupciónak a gazdasági fejlődésre gyakorolt hatásáról, a közbeszerzési rendszer és az uniós pénzosztó gépezet rendszerszintű visszaéléseiről, továbbá a média politikai érdekek mentén történt gyarmatosításáról – közöl átfogó tanulmányokat. A könyv bemutat 50 konkrét, közelmúltbeli korrupciós esetet is, és helyt ad két vendégszerző, Daron Acemoglu világhírű közgazdász, az MIT professzora, továbbá Sajó András jogászprofesszor, az Emberi Jogok Európai Bíróságának korábbi bírójának írásának.

A Fekete Könyv II. megállapításai szerint a szinte korlátlan hatalommal rendelkező kormánypártok, és a hozzájuk szorosan kötődő üzleti-haveri körök az elmúlt évtizedben szisztematikusan elfoglalták a magyar közélet minden szegletét, ezzel teljessé téve az állam foglyul ejtését („state capture”). A végrehajtó hatalom ellenőrzésére hivatott állami szervek, amilyen például a versenyhivatal, a médiahatóság vagy a számvevőszék, mára a kormány politikai és gazdasági igényeinek a kiszolgálóivá váltak. A NER-ben a korrupció büntetőjogi üldözése is a politikai érdekek foglyává vált, az ügyészség gyakran futni hagyja a hatalom számára kényes ügyek elkövetőit.

A kormány a koronavírus okozta világjárvány elleni védekezés érdekében megerősített jogosítványait is a demokratikus intézmények gyorsított ütemű leépítésére és a politikailag bekötött üzleti kör tagjainak további gazdagítására használta. Szükségrendeletek kiadásával korlátozta a közérdekű adatok nyilvánosságát, szűkítette az önkormányzatok mozgásterét, emellett

– például a turisztikai ágazatban – a versenyt mellőzve százmilliárdos összegben juttatott megbízásokat a haveri vállalkozói köröknek.

A politikai elittel összefonódott üzleti körök további gazdagítását a világviszonylatban is egyedülálló „közfeladatot ellátó közérdekű vagyongazdálkodó alapítványok” („KEKVA”-k) létrehozásával tetézte a kormány. A KEKVA-k egyrészt több ezer milliárd forintnyi vagyonnal az állam könyveiből történő kiemelését jelentik, másrészt biztosítják a hatalom jelenlegi birtokosainak politikai és gazdasági túlélését arra az esetre, ha a Fidesz ellenzékbe kerül.

A Fekete Könyv II. emlékeztet rá: 2018 után is folytatódott a NER dülése a magyarországi médiapiacra. Közép-Európai Sajtó és Média Alapítvány (KESMA) néven gigantikus kormányközeli médiakonglomerátum jött létre, és emellett a hatalom tovább szorongatja a médiapiac még független szereplőit. Ez részben hatósági eszközökkel, részben a kormány iránt elkötelezett üzleti körök tulajdonszerzésének az előmozdításával történik. Így történt ez a frekvenciájától tavaly megfosztott és ezáltal az internetre száműzött Klubrádió esetében, ami azt is példázza, hogy a médiahatóság miként tesz hűségesküt a kormánynak.

A korrupció aláássa Magyarország versenyképességét

A Fekete Könyv II. arra is rámutat, hogy a rendszerszintű korrupció, a visszaéléseket eltűrő vagy éppen támogató kormányzati magatartás és a gyenge gazdaság teljesítmény szorosan összefügg. Az országok Korrupció Érzékelési Indexben elért eredménye és az egy főre jutó GDP-je közötti kapcsolat az EU egészében kifejezetten erős. Magyarország az Európai Unió korrupcióval leginkább fertőzött tagjai közé tartozik, miközben az egy főre jutó GDP-t tekintve csak Bulgária, Románia, Horvátország és Lengyelország teljesítményét múlja felül. „Az, hogy a 2013 és 2019 közötti konjunktúra dacára Magyarország – gazdasági teljesítményét és versenyképességét tekintve – nem tudott kitörni Európa alsóházából, jelentős részben az autokratikus hatalomgyakorlás és az intézményi rombolás következménye” – mutatott rá a CPI-jelentés közzétételekor és a Fekete Könyv II. bemutatásakor Martin József Péter, a TI Magyarország ügyvezető igazgatója.

A világhírű közgazdász, Daron Acemoglu a Fekete Könyvhöz írt tanulmányában kifejti: a korrupció megszünteti a verseny egyenlő feltételeit, megrendíti a közbizalmat, végső soron rombolja a piacokat, az intézményeket és a normákat. Rendkívüli módon aláássa egy országban a visszaélésekkel szembeni eredményes fellépést az, ha a korrupció széles körben elfogadottá, társadalmi normává válik.

Alkotmányozás helyett kiegyezés

A Fekete Könyv II. záróösszejében Sajó András jogászprofesszor egyebek mellett arra hívja fel a figyelmet, hogy a NER törvényes csaláson alapuló jogrendszert intézményesített Magyarországon.

Az Emberi Jogok Európai Bíróságának korábbi bírása kiemeli: az Európai Unió képtelennek bizonyult a jogállamiságot aláásó, ám formai értelemben jogszerű intézkedések felismerésére.

A jogállam helyreállításához – az ideai választáson egy esetleges „feles” ellenzéki győzelem esetén – nem az alkotmányozáson és nem is a jogi formalizmus sulykolásán keresztül vezet az út. A megoldás – véli a jogászprofesszor – valamiféle kiegyezés, olyan politikai megállapodás tető alá hozása, amely lehetővé teszi, hogy a közhatalmi szervezetek visszatérjenek a normális kerékvágásba, és újra a közjót, ne pedig a hatalmi elit érdekeit szolgálják. Csak így érhet véget a „hideg polgárháború.”

Korrupció TOP 50, és ami kimaradt belőle

A TI Magyarország a Fekete Könyv második kötetében a Fidesz-vezérelte rendszer lényegéhez tartozó, kiemelt közfigyelemmel övezett korrupciós eseteket gyűjtötte össze. Ezek az ügyek azt is példázzák, hogy a hatalom az erőforrások, vagyis az adófizetők pénzének átcsoportosításával teremti meg a NER új arisztokráciáját. A jachtozó, kastélyt építő, állami megrendelésekből vagyonosodó elit tagjainak, valamint a korrupció következményeit megúsó ügyeskedőknek a viselt dolgait ismertető válogatásba Völner Pál korábbi igazságügyi államtitkár vesztegetési ügye – a nyomdai átfutás miatt – már nem fért bele. Az, hogy az ügyészség több mint 80 millió forintnyi kenőpénz elfogadásával gyanúsítja a korábbi államtitkárt, az elmúlt évtizedek legmagasabb szintet elérő, az ügyészség látókörébe került korrupciós botránya. Az ügy szinte napról napra újabb fordulatokat vesz. A vesztegetési botrány másik főszereplője, a volt államtitkárnak rendszeresen kenőpénzt fizető Schadl György, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar letartóztatásban levő elnöke többek között befolyással lehetett Rogán Antal kabinetfőnökének, Nagy Ádámnak az egyetemi vizsgaeredményeire is. Völner Pál a negyedik Orbán-kormány időszakában a harmadik olyan fideszes parlamenti képviselő, akit az ügyészség korrupcióval gyanúsít. Az egykori államtitkár, valamint párttársai, Simonka György és Boldog István ellen folyó büntetőeljárások abban is hasonlítanak egymásra, hogy a vádhatóság egyikük letartóztatását sem kezdeményezte.

*

A Korrupció Érzékelési Indexről

A Korrupció Érzékelési Indexet (Corruption Perceptions Index – CPI) 12 szervezet 13 felmérésének és értékelésének a felhasználásával készíti el a Transparency International Berlinben található központi titkársága. A CPI alapjául szolgáló mérőeszközök szakértők és üzletemberek megkérdezésének eredményeként állapítják meg az egyes országokban a közszeletor korrupcióját az állami intézményrendszer, a gazdaság és a társadalom fertőzöttsége alapján. 2021-ben 180 országról volt elérhető megfelelő adat, Magyarországot 10 különböző alindex alapján vizsgálták. A Transparency International központi titkárságának kutatói a háttérindexek pontszámait 0-tól

100-ig terjedő skálára vetítik, és az alindexek pontszámának átlagolásával számítják ki az egyes országok CPI pontszámát. A Korrupció Érzékelési Indexben a 0 a korrupcióval leginkább, a 100 a legkevésbé fertőzött országot jelzi.

*

Amennyiben a közleménnyel kapcsolatban további kérdése van, keresse Jávor Marcell Dénest a marcell.denes.javor@transparency.hu email címen vagy a (0620)70 409 7277 telefonszámon.

*

A TI Magyarország jelentése [itt](#), a Fekete Könyv II. pedig [itt](#) érhető el.